

SOSYAL HİZMETLERİN DÜNÜ, BUGÜNÜ VE YARINI

Doç.Dr.Ertan Kahramanoğlu
Başkent Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi
Sosyal Hizmetler Bölümü

SOSYAL HİZMETLER,

- insanların iyilik halinin geliştirilmesinde;
- insanların kendilerine daha yeterli hale gelmelerinde ve başkalarına bağımlı olma hallerinin önlenmesinde;
- aile bağlarının güçlendirilmesinde;
- bireylerin, ailelerin, grupların veya toplulukların sosyal işlevlerini başarıyla yerine getirmelerinde yardımcı olmak amacıyla sosyal hizmet uzmanları ve diğer profesyoneller tarafından gerçekleştirilen **ETKİNLİK ve PROGRAMLAR** bütünüdür.

(R.T.Barker, The Social Work Dictionary, 1991)

SOSYAL HİZMETLER, kişi ve ailelerin kendi bünye ve çevre şartlarından doğan veya kontrolleri dışında oluşan maddi, manevi ve sosyal yoksunluklarını giderilmesine ve ihtiyaçlarının karşılanmasına, sosyal sorunlarının önlenmesi ve çözümlenmesine yardımcı olunmasını ve hayat standartlarının iyileştirilmesi ve yükseltilmesini amaçlayan sistemli ve programlı hizmetler bütünüdür. (2828 say.SHÇEK Kanunu, 1983)

**Tanımlardan da anlaşılacağı üzere,
sosyal hizmetler geniş bir
uygulama alanına sahip olup,
birey, grup ve toplumların
gelişmesini, refah ve
mutluluklarının sağlanmasını
temel olarak amaçlamaktadır.**

Bu amaç çerçevesinde sosyal hizmetler, aileler, çocuklar, gençler, yaşlılar, engelliler (zrller) g koşullardaki kadınlar, sıgınmacı ve göçmenler, tıbbi ve psikiyatrik yönden yardıma muhtaç hastalar, sosyal sapma gösteren gruplar (alkolikler, uyuşturucu madde kullananlar v.b), suça yönelenler, yoksullar gibi birey ve gruplar ile yerel düzeydeki toplumların gelişme ve değişmesi yönündeki hizmet ve yardım programlarını içermektedir.

❖ SOSYAL POLİTİKANIN HEDEFLERİ

- ❖ SOSYAL GELİŞME
- ❖ SOSYAL ADALET
- ❖ SOSYAL BARIŞ
- ❖ SOSYAL DENGE
- ❖ SOSYAL BÜTÜNLEŞME
- ❖ SOSYAL DEMOKRASİ

**SOSYAL POLİTİKAYA
YÖN VEREN
DÜŞÜNCE
AKIMLARI**

LİBERAL DÜŞÜNCE

1- KLASİK LİBERALİZM

- ❖ Piyasa ekonomisinin ve minimal devlet anlayışının benimsenmesi,
- ❖ Devletin genel bir sosyal refah sağlama görevinin olmaması,
- ❖ Bireyci anlayışın hakim olması.

2- NEO-LİBERALİZM

SOSYALİST DÜŞÜNCE

1- Devrimci Sosyalizm (Marksizm)

2- Reformcu (Demokratik) Sosyalizm

REFAH DEVLETİ

(SOSYAL DEVLET ANLAYIŐI)

Devlete ekonomik ve sosyal alanlarda planlama, düzenleme ve gerektiğinde piyasaya aktif müdahale işlevi yükleyen, bu çerçevede bireylere sosyal güvenlik ve adalet sağlayıcı politikaların geliştirildiğirefah devleti modeli.

REFAH DEVLETİ YAKLAŞIMLARI

1- Residual (Kalıntı) Refah Yaklaşımı

İnsan ihtiyaçları karşılanmadığı takdirde bu ihtiyaçların devlet kurumlarının sosyal refah hizmetleri ile karşılanması.

2- Institutional (Kurumsal) Ref.Yaklaşımı

İyileştirmeden çok önlemeye yönelik yaklaşım.

Örneğin yoksulluk kaynağında önlenmelidir.

3- Universality (Evrensellik)

Evrensel yararlar ve hizmetlerin bir hak olarak herkese yönelik olması

4- Selectivity (Seçicilik)

Üst düzeyde ihtiyaç içinde olanlara, sosyal refah hizmetlerini seçici bir yöntem olarak sunan (aynı ve nakdi olarak) ve bunu vurgulayan sosyal politika türü.

4- NEO-LİBERALİZM

Küreselleşme ile birlikte dikkatlerin tekrar serbest piyasa ekonomisi üzerinde toplanması ile ortaya çıkan düşünce akımı.

❖ Neo-liberalizm, klasik liberalizme bir yeniden dönüş olarak kabul edilmekte ve en fazla,

* devletin küçülmesi,

* özelleştirme,

* bireycilik – insan haklarının daha iyi korunması

* liberal demokrasinin eksiklik ve yozlaşmalarının sorgulanması tezleriyle gündeme gelmektedir.

NEO-LİBERAL GÖRÜŞ E AİT SAVLAR

1- Karma ekonomik sistem/refah devleti toplumların sosyal ve ekonomik gelişimlerinde karşılaştıkları sorunların temel sorumlusudur ve rasyonel değildir.

2- Kamu hizmetleri ülkenin politik ve ekonomik gücü üzerinde yüküdür.

3- Güçlü refah devleti zayıflatılmalıdır.

4- Sosyal refah hizmetlerinin üretim ve sunumu piyasalara ve rekabete açılmalıdır.

Ancak kamu sektörü bunları yalnızca finanse etmelidir

- **Bu anlayış (Neo-Liberalizm), piyasaların ön plana çıkarılması ve hızlı bir şekilde özelleştirme programının uygulamaya konulmasını gündeme getirmiştir.**

ÜÇÜNCÜ YOL

(New Social Democracy)

- 1990'lı yıllarda ortaya çıkan görüş
- Üçüncü Yol şunları içeriyor :
  - Yeni demokratik devlet
  - Aktif sivil toplum
  - Demokratik aile
  - Yeni karma ekonomi
  - Pozitif refah / sosyal yatırım devleti